

Za razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vse mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Delo za razvoj tujkega prometa

Kakor javljamo na drugem mestu, je včeraj popoldne imela mariborska Tujkoprometna zveza, koje delokrog obsega bivše Spodnje Štajersko, Prekmurje in Koroško, svojo redno glavno skupščino v Mariboru. Naša široka javnost ima velik interes na razvoju tujkega prometa v naših krajih, zato smatramo za potrebno, da jo na podlagi poročil, podanih na tej skupščini, informiramo o delu Zveze.

Severno ozemlje Slovenije, zlasti bivša Spodnja Štajerska, je tako bogata na raznih kopališčih, letoviščih, visokih in srednjih alpskih planinah, da je kakor nalašč ustvarjena za bogat razvoj tujkega prometa. Iz potrebe po centralni tujkoprometni organizaciji se je l. 1926 poročila Zveza v Mariboru z nalogo, da enotno za celo pokrajino vodi propagando in pospeševanje tujkega prometa. Zveza sestaja iz občin, planinskih, opeševalnih društev, gremiljev, strokovnih organizacij itd. Uspehi so očividni, vendar pa pogreša Zveza v vrsti svojih članov mnoge, ki bi vanjo spadali.

Zveza je tekom minulega poslovnega leta posvetila velik del svojega dela zlasti propagandi. Izdala je brošuro »Okrog Maribora v srbohrvatskem in nemškem jeziku, njena pisarna je dajala na razpolago propagandno gradivo, udeležila se je tujko-prometne razstave v Ljubljani, udeleževala se je raznih anket in konferenc, posvečenih tujko-prometni propagandi. Dajala je v raznih krajih pobude za organizacijo tujko-prometnih ustanov. Sedaj pripravlja novo brošuro o Mariboru s slikami, pripravlja dalje propagandne lepake, natečaje z nagradami za najlepše fotografije, izdeluje se relief Pohorja. Da se propagandno delo poglubi in razširi, bo Zveza nastavila posebno moč, ki se bo posvetila samo temu delu.

Z vneto je Zveza sodelovala pri vsakem tujko-prometnem delu: pri odboru za pohorsko vzpenjačo, iniciativno pri pripravi delih za napravo pohorske ceste Hoče—Arh, intervenirala je mnogokrat radi železniških zvez in avtobusnih prog. Oddajala je z uspehom svoja mnenja proti preobnavljenju gostilničarske in hotelske obrti. Organizirala je prihode tujih gostov v skupinah in posamezno, se udeleževala njihovih sprejemov itd.

Posebno pozornost je posvečala tudi izpopolnjevanju naše gostilničarske in hotelske obrti. Sodelovala je pri raznih gostilničarskih poučnih tečajih, podpirala gostilničarske nadaljevalne šole v Mariboru in Celju, podpirala je delo Zveze gostilničarskih zadrug v zavesti, da je moderno izobraženo gostilničarstvo prvi pogoj za zadovoljstvo tujcev.

Krasote zimskega Pohorja privabljajo v velikem številu sportnike. Zato je Zveza podpirala zimsko-sportne organizacije. Zlasti je podprla s podpisom znatnega zasluga deželne zadruge Ribniška koča, ki gradi na zapadnem Pohorju veli-

Vatikan za najostrejši boj

PRED PREKINITVIJO DIPLOMATIČNIH ODNOSAJEV MED ITALIJANSKO VLADO IN VATIKANOM. — V ELIKI FAŠISTIČNI SVET.

RIM, 2. junija. Spor med Vatikanom in Kvirinalom je dosegel višek. Z razpustom katoliških organizacij so postavile italijanske oblasti Vatikan pred dovršeno dejstvo. Diplomatični odnosi bodo najbrže že prihodnje dni tudi oficijelno prekinjeni, ker bo italijanska vlada odpoklicala svojega poslanika pri Vatikanu.

Včerajšnji kardinalski kolegij je izvršil važne sklepe, katerih dalekosežnost še ni znana. Gotovo je le to, da se je Vatikan odločil za najostrejši boj proti fašističnemu režimu in je trdno odločen, da v boju z rimsko vlado ne popusti. To stališče je razvidno že iz tega, da so do nadaljnjega prepovedane vse procesije in druge zunanje cerkev vršče se katoliške prireditve, predvsem evharistični kongres in Antonova proslava v Pa-

dovi. Nadaljnja akcija Vatikana je odvisna od odgovora, ki ga pričakuje Vatikan od italijanske vlade na svojo včerajšnjo demaršo.

Jutri se sestane veliki fašistični svet, da se posvetuje o sporu z Vatikanom in o nadaljnjih korakih v tej stvari. Jasno je, da se Mussolini dobro zaveda dalekosežnosti spora s cerkvijo. Zato tudi ni pričakovati, da bi ga fašistični svet pustil v boju proti Vatikanu na cedilu.

Z odpoklicom obojestranskih diplomatskih zastopnikov mora vsekakor priti med oficijelno Italijo in papeško kurijo do kulturnega boja in nastal bo zopet enak položaj, kakor l. 1870, ko je postal napež do lateranske pogodbe pred pol drugim letom ujetnik v Vatikanu.

Imenovanja v Pokojninskem zavodu

LJUBLJANA, 2. junija. Pri Pokojninskem zavodu za nameščenice sta imenovana za konceptna uradnika absolvirani pravnik dr. Janko Koestl iz Maribora in konceptni uradnik banske uprave Alojzij Hartmann.

Zmaga vlade v Rumuniji

BUKAREŠT, 2. junija. Po današnjih poročilih je bila udeležba pri včerajšnjih zborničnih volitvah izredno majhna in je znašala komaj polovico volilnih upravičencev. Opozicija se pritožuje, da je izvajala vlada silen teror, kateremu se ima tudi zahvaliti, da je dobila veliko večino. Opozicija je decimirana. Narodna kmečka stranka se je sicer dobro držala, dobila pa je radi novega volilnega reda komaj desetino svojih prejšnjih mandatov. Vlada stranka je dobila okrog 690.000, kmečka stranka 120.000, liberalni disidenti 60.000 glasov. Vlada bo imela v novem parlamentu več kot dvetretinsko večino.

POŠTNA ZRAČNA PROGA ŠANGAJ—EVROPA.

ŠANGAJ, 2. junija. Včeraj je bila otvorjena poštna zračna proga Šangaj—Evropa.

ko postojanko skoro izključno v namene zimskega sporta. Tekme za državno in banovinsko prvenstvo so že pokazale, da je to pravilno. Zveza pa je podpirala tudi mnoga Opeševalna društva v manjših letoviščih, zlasti v Savinjski dolini. Biljetarnici Zveze v Mariboru in Rogški Slatini odlično služita tujcem, v kratkem se ustanovi nova v Celju. Enako je velikega tujko-prometnega pomena menialnica na mariborskem kolodvoru, v kratkem se bo ustanovila tudi v Rogški Slatini.

Že ta kratek pregled podaja sliko obsežnega delovanja Zveze v interesu razvoja tujkega prometa. Zeleti je, da bi se tega zavedli vsi činitelji, vse organizacije in korporacije, ki so interesirane na razvoju in razmahu tujkega prometa. To velja zlasti za naš Maribor in njegove institucije. Saj je Maribor po težkih izkušbah vsled demontiranja velike župa-

Spomenik izginolim slovanskim plemenom

VARŠAVA, 2. junija. O priliki drugega zasedanja geografskega kongresa v Gdyniji bodo odkrili tamkaj spomenik enim slovanskim plemenom, ki so jih Prusi tekom stoletij izkoreninili oz. potujčili, kakor so bili n. pr. Vendi, Lužičani itd. Sestavljen je bil že odbor, ki ima nalogo, da zagotovi tej zanimivi akciji tudi pomoč ostalih slovanskih narodov.

Macdonald u boju z lordi

LONDON, 2. junija. Povodom nadomestnih volitev v Gatesheaden je poslal Macdonald odprto pismo volilcem, v katerem je izredno ostro napadel zbornico lordov. Očita jim, da na neparlamentarni način razlikujejo meščansko in delavsko vlado ter pozabljajo, da je po ustavi delavska vlada pooblašena za vse kakor vsaka druga vlada. Ako bo zbornica lordov tako nadaljevala, bo parlamentarni režim doživel popoln zlom. Končno naglašja Macdonald, da bo zakon o delu brez bistvenih sprememb zopet predložen parlamentu.

Spominjajte se CMD

navezan na razvoj tujkega prometa. Mestna občina je to spoznala in je delegirala v Zvezo svojega odposlanca. Naj bi sledile še druge korporacije in organizacije, in naj bi tudi vse ostalo občinstvo podpiralo Zvezo. To lahko stori na eni strani s tem, da se poslužuje Zvezine biljetarnice, ker dohodki Zveze vedno zopet pridejo v hasek Mariboru in celumu našemu obmejnemu ozemlju. Na drugi strani pa s tem, da opozarjamo Zvezo na vse nedostatke, ki jih kerkoli opazimo glede interesov tujkega prometa. V času težkih ekonomskih kriz je tujko-prometna industrija ona panoga, ki pri smotrenem in organiziranem delu mora donosati znatne dohodke našim na prirodnih lepotah tako bogatim krajem. Sodelovanje vse javnosti z Zvezo in vsemi tujko-prometnimi institucijami bo iz naših pokrajin ustvarilo drugo Švico.

Ljubljanski velesejem

30. maja do 8. junija

Največja tovrstna prireditve v državi.

40.000 m² površine, 10 razstavnih zgradb, preko 750 razstavljalcev iz tu- in inozemstva.

Tovarniške cene vseh vrst blaga!

Specijelni oddelki: vsakovrstni stroji za obrtnike, poljedelski stroji, pohištvo, avtomobili, tekstil, usnje, papir.

Stanovanja preskrbljena. Obsežno zabavišče. 50% popust na železnica.

Legitimacije po Din 30.— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, velesejmski urad.

Posetite velesejem! Izplača se Vam!

VELELETALA NAMESTO ZRAKOPLOVOV.

LONDON, 2. junija. V bližini Southampton je bil izdelan prvi veliki prekomorski »zračni parnik«, ki ima 6 motorjev in 5.400 konjskih sil. Ta zračna ladja bo vozila 145 milj na uro ter ima 5 velikih prostorov, luksuzno kabino in moderno urejeno kuhinjo. V letalu je prostora za 40 oseb.

Samomor na grobu Suhomlinova

Bivši ruski vojni minister, general Suhomlinov, počiva na ruskem pokopališču v Galdorju pri Berlinu. Te dni so našli na njegovem grobu mlado dekle, ki se je zastrupilo. Njen samomor ima romantično zgodovino: Deklica se je še pred boljševiško revolucijo zaljubila v sina tedaj vsemogočnega vojnega ministra in je po izbruhu revolucije pobegnila z njim v Pariz. Tamkaj sta živela oba v največjem pomanjkanju. Končno sta se morala ločiti in iskati vsak svoj kruh. Pred dnevi je čitala deklica, ki je živela zadnje čase v Londonu, da se je njen ljubček v Pragi obesil. Takoj je odpotovala v Prago na grob svojega izvoljenca. Ker pa ni imela češkoslovaškega vizuma, so jo na meji zavrnil. Nato se je odpeljala v Berlin in se na grobu očeta svojega ljubčka zastrupila, da bo združena z njim tudi v smrti.

Pristnost.

Kavalirski bankir je poklonil mladi, lepi igralki biserno ogrlico.

»So biseri pač pristni?« je vprašala obdarovana, nakar ji odvrne še bolj las-kavo:

»Pristni, kakor vaša — ljubezen!«

Igralka mu na ta »kompliment« vrne ogrlico in reče:

»Potem jo morate pač kaki drugi pokloniti!«

Pri boleznih želodca, črevesja in prebaviljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« vo-da zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Maribor in Prekmurje

KULTURNI, GOSPODARSKI IN PROMETNI STIKI. — STORJENE POGREŠKE. — SEDANJE STANJE.

Že pogled na zemljevid nas more pričeti, da je Maribor edino naravno kulturno in gospodarsko središče vsega slovenskega ozemlja severno od Konjske gore, Boča, Donata in Haloz, da gravitira k njemu tedaj tudi ves kompleks Slovenskih gor, vse Mursko polje in Prekmurje. Zato je skoraj nepojmljivo, zakaj v praksi radi vpliva severnega slovenskega središča ni tako velik, temveč se končuje že kmalu onstran Ptuja in sega komaj še do Središča in Ljutomer. Najbolj žalostno pa je to, da so kulturni in gospodarski stiki, ki so se v dvanajstih letih skupnega svobodnega življenja vpostavili med Mariborom in Prekmurjem, skrajno neznatni ali jih skoraj ni.

Vzrok temu je vsekakor prej Maribor kakor pa Prekmurje. Pomisliti moramo namreč, da je Prekmurje do osvoboditve živelo čisto svoje življenje in je vsled upravne spojenosti z Ogersko težilo bolj na sever kakor na jug. Od tam je sprejemalo razne impulze, tam je iskalo gospodarskih stikov in tja je pošiljalo svojo mladino v srednje in visoke šole. Ko je ta navezanost na sever in severovzhod z osvoboditvijo nehala, je nastala neorientiranost in ker Maribor sam ni znal tega položaja izkoristiti, je moralo Prekmurje, posebno v gospodarskem oziru, samo iskati novo orijentacijo. In našlo jo je na škodo Maribora pretežno na Hrvaškem. Danes ima Prekmurje, v prvi vrsti pa dolinjelendavski okraj, že tesne stike s Čakovcem. Varaždinom in Zagrebom, skoraj nikakršnih pa z Mariborom. Malo boljši so samo odnošaji z murskosoboškim okrajem.

Kakor pa ni Maribor znal izkoristiti svojega položaja v gospodarskem, tako ga tudi ni umel v prometnem in kulturnem oziru. Največja napaka v prometnem je bila, da ni dosegel drugačne trase spojne železnice in mostu čez Muro pri Slatini Radencih, namesto pri Veržejah. Kako vse drugačnega pomena bi

bila za Maribor železnica, ki bi vezala Mursko Soboto in Ljutomer preko osrčja Slovenskih goric z njim direktno, kakor pa je sedanja na Ormož. Ž njo se čisto enostavno odvrta ves promet od našega mesta in sili v drugo, južno in južnovzhodno smer. Korist od tega imajo zopet Čakovci, Varaždin in Zagreb.

V kulturnem oziru je morda še slabše. V dvanajstih letih skupnega svobodnega življenja ni Maribor skoraj ničesar storil, da bi Prekmurje navezal nase in s tem na naše slovensko osredje. Osrednje, severno in zahodno Prekmurje še vedno živi pretežno svoje lastno, od našega docela ločeno kulturno življenje, vzhodno s središčem v Dolnji Lendavi pa podlega madžarskemu in hrvaškemu. Stike z madžarskim kulturnim območjem vzdržuje potujoče ali vsaj v tujem duhu vzgajeno prebivalstvo, med katerim so izjeme le zelo redke, stike s hrvaškim pa židovska inteligenca in polinteligencia, ki se tamkaj bolje počuti kakor med Slovenci, kjer židje nikoli niso imeli ne obstanka ne vpliva. V zadnjem času se pa tudi znatno občuti, kako gospodarske in prometne zveze vse bolj in bolj odtušajo to pokrajino od nas.

Po vsem tem je torej dovolj jasno, da Maribor ni znal izkoristiti svojega naravnega položaja, da pa tudi Slovenci sploh kot taki nismo storili v Prekmurju tistega, kar bi bili mogli in morali. Tako bi bili n. pr. v Dolnji Lendavi že davno lahko usmerili razvoj v drugačno smer. Pred vsem bi pa bili morali dobiti v svoje roke vsaj del trgovine in obrti. Žal, da se nihče ni osmelil, da bi bil to storil ali vsaj poizkusil. In pri vsem tem je Dolnja Lendava važna obmejna postojanka in še središče lepega dela prekmurskega ozemlja. Danes se storjeni grehi težko popravijo, a nekaj, vsaj nekaj, bi vendar bilo treba ukreniti, da nas v Prekmurju docela in za vselej ne izpodrinejo drugi!

Mariborsko gledališče

Torek, 2. junija ob 20. uri »Kavalir Miško«, ab. C. Znižane cene. Zadnjič.

Sreda, 3. junija ob 20. uri »Labirint«, ab. B. Kuponi.

Četrtek, 4. junija. Zaprto.

Petek, 5. junija. Zaprto.

Iz gledališča: V sredo, 3. junija se bo prvič ponovila Milana Skrbinška psihološka drama iz igralskega življenja »Labirint«, ki je pri sobotni premijeri dosegla priznan uspeh. Ab. B. Kuponi. Za zaključek letošnje glasbene sezone se pripravlja letošnja premijera Kienzlove opere »Evangelin«, ki jo odlikuje izredno lepa glasba ter dramatično dejanje. Opera, ki je že svojčas dosegla velik uspeh na mariborskem odru, se študira s tremi gosti. (Ga. Vida Zamejč-Kovičeva ter gg. Neralič in Jarc). — Priljubljeni član maribor. gledališča Edo Grom bo v kratkem slavil 25letnico svoje ga oderskega delovanja. Ob tej priliki bo premijera tragedije »Mayerling«, v kateri bo kreiral vlogo nesrečnega prestolonaslednika Rudolfa.

P. n. gledališki abonenti se naprošajo, da poravnajo čim prej svoj abonma.

Labirint

V soboto smo doživeli tekom kratkega razdobja nekaj tednov na našem odru že tretjo dramsko premijero: Milana Skrbinška dvodejanko »Labirint«. Režiral je pisatelj brat, naš mariborski igravec Vladimir Skrbinšek. Kljub vabljivosti naravnih lepote in kasni sezoni je bilo gledališče še močno zasedeno. Navzoč je bil tudi pisatelj sam.

O delu samem smo že poročali. Ni dvoma, da ima svoje velike vrline, predvsem globoke poteze doživljanja, resničnosti, globočine duševnih borb in zapletov. Tehnično operirali z močnimi oderskimi efekti poklicnemu igralcu, ki je obenem pisatelj, ni težavno, in to se delu tudi pozna. Nekateri dialoge, v kolikor niso nujno potrebni za psihološko razlago dejanja, na bo treba vselej izločiti, ker brez efekta iz po ne-

potrebem zavlačujejo potek dejanja in zmanjšujejo celotni efekt.

Režijsko in igralsko je bila predstava vsekakor prvovrstna. Vlad. Skrbinšek je kot Henri, ki v svojem značaju v delu samem ni morda povsem konsekvntno izgrajen, podal izklesan tip. Gdč. Kraljeva kot Odette je bila močna kakor vedno, g. Tomašič kot Paul pa je istakto dokazal močno igralsko potenco, ki se vidoma stopnjuje. Njegova izgovarjava je na žalost še vedno kamen spodtike. Gospodje igralci se naj zavedajo, da ima publika pravico, razumeti, kaj govore, ne pa samo gledati, da pregiblajo ustnice in nekaj šepetajo.

Publika je avtorja po prvem dejanju priklicala na oder in mu prirejala burne ovacije. Tudi je dobil več vancev. V. S.

Otroška olimpiada v mestnem vrtu, določena za 7. junija, je preložena na 21. junija.

Prosvetni dan ZKD v Marenbergu.

Zveza kulturnih društev v Mariboru priredi skupno s Sokolskim in drugimi društvi marenberškega okraja v nedeljo 7. junija ob 9. dop. v šolskih prostorih v Marenbergu prosvetni dan s sledečim dnevnim redom: 1. Izobrazba in kultura — podlaga gospodarskega in splošnega napredka kmeta in delavca, naroda in države. Predava g. dr. Fero Müller iz Maribora. 2. Nekatera najbolj pereča vprašanja našega sodobnega kmetijskega gospodarstva. Predava g. dipl. agronom Emerik Šiftar, profesor na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. 3. Veliki zdravstveno-poučni film »Alkohol«. Obenem se vrši tam okrajna prosvetna konferenca delegatov vseh v Zvezi včlanjenih društev in prosvetnih delavcev iz okraja o smernicah in potrebah prosvetnega dela v okraju v bližnji bodočnosti!

Mala Nedelja.

Dne 1. junija je umrla spoštovana posestnica Marija Zajdelka iz Bučkovec, sestra policijskega nadzornika g. Frana Zajdele iz Ljubljane. Bodi ji zemljica lahka preostalim naše sožalje!

Mariborski in dnevi drobiž

Našim naročnikom.

Današnji številki smo priložili položnice. Cenjene naročnike prosimo, da naročnino, v kolikor bi ne bila še poravnana, takoj poravnajo, da jim moremo list nemoteno nadalje pošiljati.

Uprava »Večernika«.

Himen.

Te dni se je poročil g. dr. Josip Vrtovec, upravnik Zdravstvenega doma v Mariboru, z gospodično Anico Rudolfovo iz Črnega vrha pri Idriji. Bilo srečno!

Glavna skupščina Tujsko-prometne Zveze v Mariboru

se je vršila včeraj popoldne pri Meranu. Vodil jo je predsednik g. dr. Ratej. Zastopane so bile razne mestne, letoviške in zdraviliške občine Maribor, Celje, Rog. Slatina, Dobrna, podružnica SPD Maribor, Celje, Ruše, Zveza gostilničarskih zadrug. Olepševalno društvo v Mariboru, Zveza za tujski promet v Ljubljani itd. Predsednik je uvodoma podal kratko predsedstveno, tajnik dr. Senjor obširno poročilo o delovanju Zveze v minulem letu, blagajnik dr. Šnuderl pa blagajniško poročilo za l. 1930, ki izkazuje 205.200 Din dohodkov in 119.900 Din izdatkov ter krog 300.000 Din premoženja. Na predlog nadzorstva je bil blagajniku dan absolutorij. Sledili so predlogi in razprava o raznih problemih tujkega prometa, zlasti glede davčnih olajšav za hotelirstvo, glede podeželskih gostiln, kolodvorskih restavracij, glede telefona na Pohorju itd.

Poizkusni radio-koncert

priredi Olepševalno in tujsko-prometno društvo v sredo, dne 3. junija ob 17.30 do 18.30 v mestnem parku. Vstopnine ni, le za sedeže se bo pobirala malenkostna pristojbina po Din 1.—.

Poročila sta se

v nedeljo v Sv. Petru g. Mirko Šibenik, železniški uradnik v Prevaljah, in gospi Angela Razboršek iz Rač. Bilo srečno!

Dramatični odsek Sokola Maribor 2 na Pobrežju

vpripori v četrtek, dne 4. junija ob 19. (7.) uri v dvorani gospe Rojko na Pobrežju igro »Lumpacij-vagabund«, burko v treh dejanjih. Vabimo brate, sestre in cenjeno občinstvo.

Smrtna kosa.

V Slov. Bistrici je umrla včeraj v 76. letu starosti gospa Leopoldina Štoger, soproga tovarnarja. Pogreb se bo vršil v sredo, 3. t. m. ob 16. uri. Blag ji spomin, žalujočim naše sožalje!

»Dan Rdečega križa« na Pobrežju.

Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju priredi v četrtek na Telovo, dne 4. junija »Dan Rdečega križa«. Ob križiščih javnih cest in ulic se bodo v območju občin Pobrežje prodajali znaki RK po 1 Din v društvene in dobrodelne namene. Cenjeno občinstvo se naproša, da ne odklanja ponujenih mu znakov, saj gre za humanitarne akcije. Lansko leto je krajevni odbor RK obdaril na Miklavžev večer čez 130 revnih šolarčkov s kompletno obleko, obutjem ali perilom. — Zvečer istega dne se bo v dvorani Rojko ponovila veseliga »Zmešnjava nad zmešnjavo«.

Napad?

Davi krog 5. je bila rešilna postaja obveščena, da leži v studenškem gozdu ob poti blizu železniške proge neki ranjenec. Našli so tam 30letnega zavarovalnega zastopnika Gustava Šabca s prestreljeno levo dlanjo. Odpeljali so ga v bolnico. Pri zaslišanju je izjavil, da se je mudil do 3. jutraj v neki kavarni na Frankopanovi cesti, potem pa se je vračal proti Limbužu, kjer stanuje. V studenškem gozdu se mu je približal velik, 25 do 30 let star moški in ga prosil za ogenj. Ker je imel baš gorečo cigareto, mu jo je ponudil, neznanec pa je hipoma naperil proti njemu revolver in zahteval od njega denar. On — Šabec — ga je udaril in prijel z levo roko za revolver, ki pa se je sprožil in mu prestrelil dlan. Nato ga je neznani obvladal, vrgel na tla, mu pokleknil na trebuh, mu vzel iz žepa listnico z enim tisočdinarskim, 7 stodinarskimi in 6 do 7 desetdinarskimi bankovci in izginil v gozdu. Orožništvo, ki je tudi bilo obveščeno, zasleduje zagonečno zadevo.

Smrtna kosa.

V bolnici je umrla včeraj služkinja Jozefa Jodl, stara 33 let, davi pa 4letni sinček žel. uradnika Rado Molan; v Trdinovi ulici je umrla sinoči 2letna hčerki- ca trgovca Helga Birgmayr. — Blag ji ma spomin!

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru

prične novo šolsko leto 15. septembra. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima predvsem namen, da izobrazuje kmečke sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Taki imajo pri sprejemu prednost. Kolkovane, lastnoročno, na celo polo pisane prošnje (kolek Din 25.—) za sprejem je poslati ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 20. julija t. l. Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o navedenosti pri onih prošilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja; 6. obvezno izjavo staršev ali varuha, ki reflektirajo na banovinsko štipendijo, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu prelete sneske podpore iz javnih sredstev. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmečki sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). Ob vstopu v zavod se mladeniči preiščejo po zdravniku zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni povojno, se odklonijo. Oskrbnina znaša mesečno Din 150. Plačuje se vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se dovolijo po možnosti popolnoma ali do polovice prosta mesta v internatu. V tem slučaju je treba priložiti prošnji davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole. Prošnje za sprejem se rešujejo pismeno.

Karambol

sta imela sinoči krog 20. na križišču Vrbanove in Kamniške ulice sodarski mojster Jos. Ramšak iz Melja in Terezija Sajevec. Razun male pokodbe na Ramšakovem kolesu se ni nič zgodilo.

Oficirji mariborske garnizije

prirede dne 3. junija zvečer v dvorani in na vrtu Narodnega doma tovariški večer, na katerega so vabljeni vsi, ki so dobili vabilo za slavnostno zabavo dne 17. decembra. Kdor ni dobil vabila in se želi udeležiti tovariškega večera, naj se obrne pismenim putem na upravo Oficirskega doma (Vojašnica kralja Aleksandra). Pričetek ob 21. uri. Obleka promenadna.

Obiščite obiščite kolosalni spored Velika kavarna

Vsak obrtnik,

ki mu je razvoj in napredek njegove stroke pri srcu, naj si ogleda letošnji XI. ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija. Tu bo našel sredstva in pota, po katerih se zamore dvigniti. Spoznava izdelke, primerja jih s svojimi, vidi boljše izdelane, finejšo opremo itd. Na mestu samem se prepriča o okusu in željah interesentov, vidi, kako konkurenca ustrezaj željam, a sam zastaja nezaposlen. Sam bi bil kriv, če bi takih opazovanj ne umel izrabiti v svoj prid in se na podlagi opazovanja ne izpopolnil. Ni zadosti posvetiti se obrti, ni zadosti postaviti izdelke na trg. Dober obrtnik skuša svoje podjetje izpopolniti, svoje izdelke vedno bolj izboljšati, da dobi glas in mu konkurenca ne more ogroziti obstanka. Najboljša šola za spoznavanje hibi in za spoznavanje potrebe izpopolnitve je vzorčni velesejem. Poleg tega bo videl na velesejmu vsakovrstne stroje in orodje, najnovejše in zame moderne tehnike. Z nabavo takih strojev si vsak obrtnik olajša svoje delo in doseže izdatne prihranke na času in denarju.

Jodirano mleko in jajca

ZDRAVLJENJE Z JODOM OZIROMA JODOVIMI PREPARATI.

Zdravljenje, oziroma obvarovanje zdravja z jodom, pravzaprav z jodovimi preparati je do zadnjega časa naletelo na težkoče. Vsak odrasli človek namreč potrebuje za svoj organizem dnevno okrog 0.05 mgr joda. Premala količina povzroča posebne vrste bolezni in med drugim tudi predčasno staranje, le za malenkost previsoka količina pa povzroča nevarno bolezen Jod-Basedow.

Hrana, ki se producira v naših krajih, ima odločno premalo količino joda, ker je zemlja, ki je svojčas vsebovala sorazmerno mnogo višjo količino joda, danes glede te rudnine že izrabljena, vsled česar se hranilni produkti premalo jodirajo.

Jodove sestavine se vežejo osobito z beljakovinami. Preveliko uživanje beljakovin in tako iskanje zadostne množine joda pa je samo na sebi celo škodljivejše, kakor pomanjkanje joda. Navadno mleko in navadna jajca vsebujejo na pr. tisoč liter mleka in eno jajce, ca 50 gr težko, okrog 0.0085 mgr joda. Zato se je izkazala potreba, da se hrani dodajo, če tudi malenkostni dodatki. To se jo do sedaj poskušalo med drugim v obliki praškov ali soli. Pri tem pa se je izkazalo, da je pravilna množina doziranja zelo težka in da so nekateri preparati prebavljivi le v zvezi z gotovimi sestavinami. Preparati z jodirano soljo pa so se izkazali celo škodljivi.

Najnovejša medicina se je zato lotila rešitve tega vprašanja na ta način, da daje živini — kravam in kuram v primestih k raznim beljakovinam posebne jodove preparate, ki imajo za posledico jodirano mleko in jodirana jajca.

Bistvo tega postopka obstoja v tem, da se naloži živali, da preboli vse kvarne vplive event. prejakih jodovih množin ter da se tako zaščitijo konsumenti pred

kvarnimi vplivi, ker uživajo le tiste množine, koje je žival mogla preboleti. Pri tem se je doseglo, da vsebuje tako pridobljeni liter mleka in jajca (50 gr) približno 0.05 mgr joda.

Krmljenje živali s takimi preparati zahteva biokemično znanje. Treba je zbirati primere, opazovati živino in vse pojave ter spreminjati doziranje in vrste primere, dokler se ne doseže ugoden učinek. Zato se mora vse vršiti le postopoma. Tako dajejo krave jodirane mleko le, če so bile pred in po otežitvi krmljene s posebno preparirano jodovo krmo.

Jodirano mleko se uporablja predvsem proti golši, poapnenju žil, škrofuloznim boleznim pri otrocih, posebno pa takih, ki inklinirajo na tuberkulozo in vse to v bistvu tako, da poživlja osobito razne žleze.

V Jugoslaviji se je prvi lotil tega problema g. dr. kemije Kovačič Stanko v Počehovi. Po večletnih biokemičnih raziskavanjih in osebnih zvezah z inozemskimi strokovnjaki in njih poskuševanju je prišel izdelovati sam posebno krmo ter isto poskušal na svoji živini, dokler ni dosegel ugodnih uspehov.

Obrat ima zaenkrat le omejen na lastno živino ter pridela dnevno le ca 15 litrov takega mleka. To pa povečuje ter upa, da bo spravil tekom leta do 50 litrov jodiranega mleka dnevno. Vso prehrano živine ima pod osebno kontrolo. Radi male množine more isto oddajati zaenkrat le zdravnikom, ki bi to rabili za zdravljenje in onim konsumentom, ki bi bili pripravljeni točno registrirati uporabo in počutje pred in po uporabi.

Na naše vprašanje nam je g. dr. Kovačič sporočil, da je poveril prodajo jodiranega mleka trgovini A. Vertnik v Mariboru, Sodna ulica 17. Dobavlja pa ga šele od 1. junija.

Spomladna doba otroka

Ko prične dete rasti, misli, da ni bilo nikoli tako lepo na tem svetu, kot je sedaj in da ne bo nikoli več tako lepo.

Nikakor ni pravilno, da mi, ko opazimo napake in pogoške svoje dece, vedno mislimo, da smo v vsem pametnejši od njih in da imamo vedno prav. Mnogo boljše je včasih pomisliti in pokazati deci, da želimo doseči, da bo ona boljša in pametnejša od nas.

Dokler je dete še malo, je skrb roditeljev velika in prav nič se ne zmanjša, ko odraste. Ravno nasprotno, v času njegovega telesnega in duševnega razvoja postane skrb še večja, ker se mora baš v teh letih zavarovati dete pred raznimi duševnimi in telesnimi boleznimi, ki bi se ga lahko oprijele. Pri lahkomiselnih in površnih starših se v dušo otroka najlažje prikradejo bacili zlobe, zavisti in podlosti, ki mu ostanejo za vse življenje. V tej dobi razvijanja se dete ne sme puščati nikoli samo.

Mnogo je ljudi, ki mislijo, da se mora z odraslo dečo postopati, kakor z malo. Pomlad nam vsiljuje v dušo željo, da se protivimo vsemu, vsaki poslušnosti. Tudi pri otroku se jasno izraža nemir in želja do nepokorščine in neposlušnosti. Zato ne smemo postopati v tem času z odraslim otrokom, kakor z malim. Tudi mu ne smemo ničesar skrivati ali napačno razlagati, ker bo itak sam opazil.

So pa slučaj, ko vseeno ne smemo otroku priti z resnico na dan. Tedaj se moramo poslužiti laži, ali na tak način, da so v otroku ne porodi nikaka sumnja, kar bi bilo seveda mnogo slabše, kakor če se mu je povedala čista resnica. Otroku se morajo zatajiti nekatera vprašanja, kot na primer o ljubezni!

O uspehu svoje vzgoje se privikrat lahko prepričamo, če opazujemo, kako se je dete odzvalo prvemu pozivu pomladi v sebi.

Ni važno, da-li se to probujanje v detetu javi prej ali pozneje, važno je le, kako bo dete to preživelo in kakšne posledice mu bodo ostale v življenju. Zato se mora baš v tem času postopati z njim čim bolj pazljivo.

Pomladno probujanje upliva na dečo zelo različno. Mnogi imajo v sebi občutek tragike in bolesti, drugi spet bi si

poželeli krila, da bi kakor ptica poleteli proti solncu, da ga ne zadržujejo njegovi najbližji, ki ne razumejo, kaj se godi v njem. In tako občuti otrok prvikrat v življenju novo željo. Deček, da bi mogel pobožati roko oni, ki mu je sedaj morda bližja od starišev, a dekle, da bi uprl pogled v lice onega, ki ga bo vzljubilo.

Tako se javi pri deci prva ljubezen v smehu in solzah. Ni prav, da roditelji ta prvi žarek ljubezni pri deci, ki je tako lep in poln sreče, skoraj vedno zagrene z bolestjo in solzami.

Vsakemu dobremu otroku ni treba preveč prikrivati ljubezni, seveda bi bilo napačno tudi, preveč o njej govoriti. O vsem tem treba govoriti enostavno in resno. Vse, kar je otroku težko razumljivo, treba čim bolj enostavno razložiti. Ljubezen mora biti otroku nekaj lepega, vzvišenega in ne vsakdanjega.

Maksim Gorki in — nebesa.

Ko je Maksimu Gorkemu umrl oče, je bil prepuščen strogo verski vzgoji svojega pobožnega starega očeta. Mladenčeva živahnost je nekega dne dala starcu povod za rahlo grajo. Dejal je svojemu vnuku: »Bojim se Aleksej Maksimovič, da se midva v nebesih ne bova videla!« Maksim Gorki pa je naivno in obenem sočutno odgovoril: »Ste tako mnogo grešili, stari oče? Saj je še čas pokore.«

Nikdar nima zadosti...

Francka in Micka stojita na trgu in se pogovarjata o svojih — gospodinjah.

Francka: »No Micka, kako se pa tebi dopade pri novi gospodi.«

Micka: »Bi že šlo za silo. Samo naša milostljiva se mi zdi malo prismojena.«

Francka: »Prismojena? Zakaj pa?«

Micka: »Premisli si; štiri tedne je bila v kopalšču in se je šele sinoči vrnila in prvo, kar je bilo, — in Janez si je ravno seznaval čevlje, — mi je zaukazala: »Micka, takoj mi napravite kopel!« Ali ni to že več kot domišljavo in prismojnost?«

Jutranja »zabava« zakoncev.

Ona: »Kako si le mogel pozabiti na moj rojstni dan? Najbrž nimaš nič možganov v glavi!«

On: »Ne sitnari stara! Jaz imam čisto druge stvari v glavi...«

Sport

Mednarodne rokoborbe v Mariboru.

Na splošno željo sportnega občinstva organizira ISSK Maribor tudi letos velike mednarodne rokoborbe najboljših evropskih rokoborcev, ki bodo tokrat veljale obenem kot izbirne tekme za prvenstvo evropskih profesionalov v Breslavi v mesecu juliju. Da privabi čim boljše tekmovalce, je agilni ISSK Maribor razpisal nagrado v znesku Din 10.000 za zmagovalca. Dosedaj so se prijavili sledeči atleti (vsi prvaki srednje teže v svojih državah):

1. Bruno Weinert, Nemčija; 2. Franc Orsawsky, Poljska; 3. Wan de Borg, Nizozemska; 4. Konstantin Angelescu, Rumunija; 5. Fritz Frank, Saksonska (Leipzig); 6. George de Mose, Francija; 7. Tom Seier, Južna Afrika; 8. Miloš Usnić, Jugoslavija; 9. Aleksander Gromov, Rusija; 10. Boris Belić, Bolgarija; 11. Štefan Čontas, Sedmograška; 12. Maks Pasmann, Estonska; 13. Peter Seen, Švica; 14. Emil Bogner, Madžarska.

Navedena imena svetovno znanih rokoborcev jamčijo, da bo letošnje tekmovalstvo izredno napeto in ostro. Da se mariborsko občinstvo seznani tudi z rokoborbami prostega stila (amerikanski katch and katch), se bodo med turnirjem večkrat predvajale tudi borbe v tem stilu.

Pričetek tekmovalj je v soboto, dne 6. t. m. na verandi pivovarne Union ob 20.30 uri.

Lep uspeh jugoslovanskih lahko-atletin v Firenci.

V Firenci se vrši evropsko prvenstvo v lahki atletiki za dame. Tudi Jugoslavija je poslala svojo reprezentanco, ki je že prvi dan dosegla nepričakovano lep uspeh. V metanju krogle je Neferović dosegla z rezultatom 10.00 m šesto mesto, v skoku v daljino pa Tratnikova z 503 cm tretje, Krajnović pa s 499 cm četrto.

Dosedanji placement je sledeči: Anglija 26 točk, Nemčija 25, Jugoslavija in Poljska 8, Italija 6, Avstrija 5, Belgija 4, Češkoslovaška 2.

Proslava 20letnice BSK.

V Beogradu se je včeraj nadaljevala proslava 20letnice BSK. Včerajšnji nogometni rezultati so bili naslednji: BSK (jun.:Vienna (Dunaj) jun. 2:0 (1:0), Soko: Eintracht (Leipzig) 2:0 (2:0), BSK:FC Certe 3:1 (2:0).

Zagreb:Bukarešta 2:0.

Včeraj je bilo v Zagrebu na svečan način otvorjeno tenis igrišče ATK. Pri tej priliki se je vršila medmestna tekma med Bukarešto in Zagrebom. Prvi match je počastila s svojim obiskom pokroviteljica prireditve Nj. Vel. kraljica. Včerajšnji tekmi ste končali: Kukuljevič je zmagal nad rumunskim prvakom Buneom 6:1, 6:4, 6:1, Schäffer pa nad princem Cantacuzenom 6:3, 6:2, 6:1. Prvi dan tekme se je torej končal 2:0 za Zagreb.

Medklubski odbor LNP, službeno.

V četrtek, dne 4. t. m. ob 18. uri bo na igrišču SK Železničar prijateljska tekma SK Čakovec:SK Železničar. Službeni odbor g. Marusig. Tajnik.

SK Železničar, nogometni odsek.

V sredo, dne 3. t. m. ob 19. važen sestanek prvega in rezervnega moštva na igrišču. Ker igra v četrtek prvo moštvo proti SK Čakovcu, rezerva pa proti SK Muri v Murski Soboti, se opozarjajo nogometaši, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. — Načelnik.

Sokolstvo

Pešizlet k Sv. Antonu na Pohorju.

Kakor je bilo določeno že na seji o delovnem programu kor. okrožja začetkom februarja, se je vršil 31. majnika pešizlet društev Muta-Vuzenica in Marenberg-Vuhred k Sv. Antonu; društvo ma se je pridružilo še komaj ustanovljeno v Ribnici-Josipdolu. Vsa tri društva so prispela k cerkvi Sv. Antona okoli pol 10. ter so se nato podala v cerkev k maši. Prišlo je iz Vuzenice in Mute 60 moške in ženske dece, 14 naraščajnic, 8 naraščajnikov, 4 članice (telovadke)

in 6 članov (telovadcev) in še precej drugih članov. Prav tako je bila tudi iz Marenberga in Vuhreda udeležba zelo velika, preko 60 dece, — in prav to nas posebno veseli, saj to je naš up in naša nada! — ter nekoliko naraščajnikov in članov (telovadcev), mnogo pa tudi drugih članov-izletnikov. Iz Ribnice smo pozdravili 35 dece in 5 članov(ic), menda samo učiteljstvo.

Da se pokaže nekoliko sokolskega dela v telovadnici, se je popoldne ob pol 3. improviziral mal nastop, da vidijo tudi naši vrh Pohorja uspehe sokolske vzgoje. Kljub malenkostni agitaciji se je zbralo ob rečeni uri precej gledalcev pri Baraki, ki so pazljivo sledili posameznim nastopom in nagradili malčke z odobravanjem in aplavzom. Vrstni red nastopa je bil naslednji: 1. žen. deca Muta, 2. moška deca Vuhred-Marenberg, 3. m. deca Muta, 4. ž. deca Vuzenica, 5. m. deca mlajši, Vuzenica, 6. žen. nar. Vuzenica, 7. m. deca star., Vuzenica, 8. ž. deca, Vuhred-Marenberg, 9. m. nar. Vuzenica skupina in skupaj z Marenbergom 1. prosto vajo, 10. članice, 11. člani, 12. igre otrok in za člane: odbojka.

Težko bi bilo reči, katera točka je bila najboljša, ali katera je najbolj ugajala; reči moramo, potrudili so se vsi, da pokažejo čim več. Celotna slika nastopa je tudi bila zelo povoljna, vsakdo je mogel dobiti vpogled v sokolsko delo in sicer v delo od petletnega otroka pa do 30letnega člana. — V odbojki pa je zasluzeno zmagal Marenberg-Vuhred proti Muti-Vuzenici s 16:4.

Pešizlet in nastop je uspel nad vse pričakovano dobro, sedaj pa na še intenzivnejše podrobno delo za okrožni zlet in tekme.

Okrožni zlet v Studencih.

Vsa sokolska društva mariborskega okrožja se opozarjajo na okrožni zlet v Studencih pri Mariboru dne 7. t. m. Spored prireditve je sledeči: Od 8. do 11. ure predpoldne skušnje, ob pol 14. uri odhod in ob 15. uri javni nastop, na katerem nastopijo vsi oddelki in sicer vsak oddelek z dvema vajama. Društva naj uredijo svoj prihod tako, da bodo pravočasno pri skušnjah. Nekatera društva še niso poslala prijav. Storite to takoj!

Sokolsko društvo Maribor-matica

ima jutri 3. t. m. ob 18. v društveni sobi izredno odborovo sejo. Dnevni red: Župni zlet. — Vabljeni so tudi delegati župne uprave. Zdravo! — Starosta.

Sokol Pobrežje.

Širja odborova seja se bo vršila v petek, dne 5. junija ob 20. uri pri bratu Renčelju.

Sokolsko društvo Maribor III. Krčevina-Košaki

se marljivo pripravila na svoj prvi društveni telovadni nastop, ki bo v nedeljo 14. junija ob 15. uri na dvorišču krčevinske šole. Ob zvokih vojaške godbe bodo nastopali v telovadbi vsi oddelki. Poskrbljeno je tudi za vsakovrstna okrepčila, to pa največ po zaslugi sosedagostilničarja gda. Mahajnce. — Ker bo ta sokolska prireditev nekaj povsem novega za Krčevino in dokaz, da nas je tukaj in v Košakih volja tekmovali v sokolski vzgoji naroda, zato pričakuje društveni odbor tako od strani domačinov kakor sosedov iz Maribora in okolice številno udeležbo. — Zdravo!

M. Zevaco:

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

149

»To, kar pride, je še bolj čudno, vaša svetlost... Vedite, da sem se proti večeru napotil k jetniku. Bila je ura, ko mu je trebalo nesti hrane. Vzel sem torej običajni hlebec kruha in vrč vode ter se napotil dol.«

Ječar je bil gostobeseden.

Z nasladi je razlagal podrobnosti, ki so bile brez vsakega pomena za to, kar je hotel povedati.

Prejšnji dan ali ob katerikoli drugi priliki bi mu bil Monkler obrnil hrbet.

Zdaj pa se je čudno zanimal celo za te podrobnosti.

Poslušal je skoraj strastno, kakor da mu pripoveduje ječar najneverjetnejšo avanturo.

In ko je vrli ječar videl, s kakšno pozornostjo ga pričakuje, se je sam še bolj navdušil za svojo povest, misleč si:

»Oho! Nemara pa je stvar še mnogo važnejša, nego sem si mislil izprva?«

»Nadaljuj!« je ukazal Monkler kratko.

»Saj sem že tam, svetlost. Stopil sem torej v celico. Postavim vrč na tla — blizu jetnika. Dobro. Pokažem mu kruh. Tako. Nato vzamem svetiljko in se hočem vrniti gor. Takrat pa, vaša svetlost — premislite, ta mož, ki se ni bil zmenil niti za vodo, niti za kruh, kar je že dovolj slabo znamenje za človeka, ki je moral brez dvoma umirati gladi in žeje...«

»Tak izmeč kaj se že, tepec!«

»Jetnik me začne gledati... toda s takšnimi očmi, tako krotkimi in tako prosečimi, tako polnimi solz, da sem bil mahoma ves zmeden, čeprav se ne dam zlahka geniti. To, vaša svetlost, morda ni dobro za ječarja... morda je bilo krivo.«

»Ne,« je rekel Monkler z rahlim naglasom.

Mašinalno je izustil ta »ne«, sam ne vedoč zakaj. In jedva ga je bil izustil, že je sam osupnil nad njim.

On, Monkler, brezsrčni veliki profos je rekel to!

»Oh, vaša svetlost,« je vzkliknil ječar, »zdaj govorite čisto tako, kakor on... hotel sem reči, zvok glasu je popolnoma podoben njegovemu.«

»Nadaljuj!« je več veliki profos zamolklo.

»Takrat me je nagovoril. Stavil mi je vprašanja.«

»Polzkušal ga je zapeljati,« je mislil sam pri sebi veliki profos, ki se mu je vračala zavest. »Govoril je s teboj! Upam, da mu nisi ničesar povedal!«

»To je zdaj tisto, vaša svetlost! Odgovarjal sem mu, a mislil sem, da ne ravnam krivo. Vaša svetlost naj presodi sama.«

»Ali ne veš, da je to prepovedano?«

»Vem, vaša svetlost...«

»No, pa kaj ti je rekel? Ponujal ti je denar, celo premoženje... saj poznam take ponudbe.«

»O ne, vaša svetlost, sprva sem bil nezaupen, vaša svetlost si lahko misli. Toda videl sem takoj, da revež na beg niti ne misli ne, marveč je čisto izubil glavo...«

»Kaj je storil takšnega, da si prišel na to misel?«

»Začel mi je staviti vprašanja... vprašanja brez nog in glave... če sta res dva bresta na vrtu vaše svetlosti, če vodi tisti rožni drevored res na teraso ob bregu reke, in sploh same take reči, ki nimajo nobenega pomena.«

»To je vse?« je vprašal Monkler.

Živo se je zarisala v njegovih možganih misel, da je izkušal jetnik dobiti podatke, po katerih bi si mogel skovati načrt za beg.

Vedel je, da ta beg sploh ni mogoč!

»Toda nada je tako trdoživa v dušah jetnikov!« si je mislil.

»To je vse, kar me je vprašal, vaša svetlost,« je

povzel ječar; »a vidite, v vsem tem je najbolj čuden način, kako je govoril z mano in kako je sprejemal moje odgovore. Ko sem mu rekel, da sta res dva bresta na vsaki strani vrtnih vrat, je bil videti ves zmeden, kakor da sem mu naznanil kaj nenavadnega. Vidite, vaša svetlost, mož je v resnici blazen... Ali naj grem po par stražnikov?«

»Ali ni priklenjen?«

»Je, vaša svetlost...«

»Dobro. Pusti ključ in svetiljko tu in vrni se!«

Ječar je odšel brez presenečenja.

Že od nekdaj je bila navada velikega profosa, da je z hajal sam k svojim jetnikom; pred vsem zato, ker je bilo vedno mogoče, da bi imel jetnik kaj razodeti, in drugi, ker je dobro, pokazati podrejenim ljudem, da se človek ne boji ničesar.

Ko pa je šel ječar že po stopnjicah, ga je poklical nazaj.

»Sicer pa,« je dejal.

»Vaša svetlost?« je vprašal mož in se ustavil pred njim.

Monkler je premišljal par trenutkov. Nato je rekel:

»Ne, nič ne... Le pojdite!«

Ječar je izginil profosu izpred oči.

Ko ga je poklical grof De Monkler nazaj, se je bil nenadoma spomnil ciganke, in prišlo mu je na um, da bi rekel:

»Pojdite, pogledat, ali je nekakšna stara ciganka, ki je stala ves dan pod prizidkom blizu dvorca, še vedno tam...«

Nato pa se mu je zdelo mahoma, da je to vprašanje brez pomena.

Zakaj se je bil veliki profos po dolgovem bese- dičenju ječarjem nenadoma spomnil ciganke? In za- kaj sta ostali sliki starke in malega jetnika tudi zdaj še spojeni v njegovem duhu?

V Monklerjevih mislih se je vršilo nekaj, kar ga je presenečalo.

Kdor je bil tistikrat v njegovi bližini, bi ga bil slišal mrmrati:

»Zakaj si je ciganka vtepla v glavo, da mora ta člo- vek umreti? Zakaj, to je resnica, jasna kakor dan! Ona hoče videti njegovo smrt... Prizor, ki ga je igrala več- raj, je samo komedija...«

Pustil je bil svetiljko na tleh, kamor jo je bil posta- vil ječar.

Prekrižal je roke in si podprl podbradek z roko; čudno strmeč z očmi v vrata Lantnejeve ječe, se je g'oboko zamislil.

Zamrmral je znova:

»Zakaj je izpraševal o dvorcu takšne podrobnos- ti? ... Zaradi bega to ni moglo biti. Preveč umen je, da ne bi uvidel takoj, da je vsak beg brezumno pod- jetje...«

Četrta ure je trajalo težko molčanje. Monklerjeve misli so vrele med tem in se valile kakor hudourni ob- laki; naposled pa se je ustavila njegova sanjarija ob no- vem vprašanju, ki ga je silno prestrašilo:

»In odkod prav za prav pozna vse te podrobnosti?«

Počasi je pobral svetiljko, odpehnil zapah, odprl vrata in stopil v Lantnejevo ječo...

Vstopivši, je obrnil Monkler pramen luči, ki je pa- dal iz svetiljke, na Lantnejev obraz in ga pogledal, ali bolje pomotril s tolikšno željnostjo, da mu je začelo srce utripati.

Že eta in leta se ni bilo zgodilo, da bi bilo utripalo srce velikega profosa tako silno.

Lantne pa je zrl nani z žarečimi očmi.

Njegov prvi pogled je bil pogled skrajnega, smrt- nega, besnega sovraštva.

In njegova prva beseda je bila:

»Morilec!«

Nato ga je mahoma popadla blazna groza nad to besedo, ki je bila nehote ušla iz njegov ust. Preplašen

je začutil, da njegov pogled kljub vsemu naporu ne mo- re ohraniti sovražnosti, ki mu jo je bil dal — da se ta pogled megli in rosi, da se mu napenjajo prsi, in da se iztezajo njegove roke negotovo v mrak! Začutil je, da se mu sklecavajo noge, kakor da je pripravljen pasti na kolena!...

Monkler je postavil svetiljko na tla in stopil dva koraka naprej.

Besede »morilec« ni slišal.

Približal se je jetniku in ga vprašal z zamolklim glasom, v katerem je trepetala neizmerna tesnoba:

»Kakšna vprašanja ste stavili prej... ječarju...«

Prekinil se je, ne upajoč si nadaljevati... ne vedoč, kaj poreče v naslednjem trenutku.

»Groza in blaznost!« je mislil Lantne sam pri sebi.

»Ali ne sanjam? Ali mi ne temni razum!... Kaj! To da je moj oče!... Moj oče! Moj oče, ki prihaja gle- dat, ali sem že dober za krvnika! Moj oče!...«

Hripavo ihtenje mu je bruhnilo iz grla.

»Vi plakate!« je rekel Monkler z glasom, ki je pre- plašil njega samega v svoji krotkosti.

»Kaj se je zgodilo?«

Prišel je bil vendar po svojem poslu kot veliki pro- fos. Prišel je, da iztrga jetniku, preden ga pošlje na mo- rišče, poslednje priznanje — podatke o sokrivcih!...

Bil je ves zmeden od tega ihtenja.

Oh!... Oh!...

Izmučen, zasopel, ves strit od sočustva, za katero ni imel — kajti tisto čustvo ni bilo podobno ničemur pozitivnemu in normalnemu — je povzel grof De Mor- klar:

»Veste... tista vprašanja, ki ste jih... stavili je- čarju... ali jih hočete... zastaviti... še meni!...«

Pretekla je dolga minuta, preden mu je mogel Lan- tne odgovoriti.

Ne, da ne bi bil vedel, kaj naj mu odgovori...

Toda na njegovih ustnicah se je prerevalo toliko reči!...

Naposled je izpregovoril:

»Vam!... Oh, to niso več vprašanja... Vam na- pri: vidi zdaj popis!...«

»Popis!...« je zastokal Monkler.

»Tam zgoraj je soba... lepa, velika soba, stene obvešene s starimi preprogami... Na eni izmed pre- prog so vezeni Ajmonovi otroci... na drugi junaški Ro- land s svojim mečem... Ostali dve... oh, ne spomi- njam se ja več...«

Hipnotiziran, blede kakor smrt, tresoč se krčevito, ves znojen po obrazu, ga je poslušal Monkler.

In poslušal ga ni samo z ušesi; poslušal ga je z očmi in z vsem svojim bitjem...

Lantne je nadaljeval:

»Tam stoji veliki naslanjač od črnega lesa; podro- čnik tvore pošasti, na hrbtih pa imajo grb... Grb vi- dim... ne zdaj ne vem več...«

»A potem! Potem! je zahrpel Monkler, majaje se.«

»Dve okni gledata na širen vrt... odprti sta... solnce lile skozi njih v valovih, veter prinaša dišavo rož... zakaj na vrtu je cel dolg drevored z rožnim zrmovjem...«

»In kaj še... oh, kaj še?«

»Pritegnili so naslanjače k drugemu oknu; čisto po- leg okna... ako vstopiš iz kabineta... Zakaj za nasla- njače pada zastor iznad okna... zastor od brokaste svile... na naslanjaču pa sedi žena... oh, mlada je, ta- ko lepa... tako svetla... Pred njo je slikar, ki slika nje- no sliko... Vstopil je mož... poljubil mlado ženo na čelo... in ona ga je pogledala z ljubeznijo... nato si je mož ogledal slikarjevo delo... pohvalil ga je smehlja- je... nato se je vrnil v svoj kabinet... a prej je še po- trenil otroka po licih... In dete se naslanja k mate- ri... dete ah!... smehlja se z vso svojo dušo... sreč- no je... kakor ni bilo nikoli pozneje, nikoli!... Kajti zdaj ima samo še svojega očeta... Takrat pa... je imelo mater!«

Velecenjene gospo- dinje, ali že veste.

da dobite najboljšo kvaliteto mleko v
stojnici oskrbnitva Hausampacher
pred mestnim magistratom, liter no
Din 3.— Vse naše dojne krave so
pod stalnim zdravniškim nad-
zorstvom! Po molži mleko zelo ohla-
leno! Pri kuhanju se ne kisa! 1394

Stareil mož,

pa še čvrst, se ponuja za inkasanta
mestu Mariboru in okolici, ali temu
poslu slično delo. Položi kavejlo. Po-
nudbe pod »Inkasant« na upr. lista.

1585

Iščem dvosobno stanovanje

s 1. julijem. Naslov pri Večerniku.

1616

Učenca in učenko

sprejme brivski salon Mrakič, Mar-
bor. Cankarjeva ul. 1.

1585

Kovčke za potovanje

vsake velikosti in vrste, ročne torbi-
ce, aktovke, listnice, nogometne žoge,
nahrbtnike, sportne pasove itd. v naj-
večji izbiri in po najnižji ceni dobite
pri Ivanu Kravosu, Aleksandrova c. sta
13. 1389

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago
izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo
Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno
»Astoria« X

Pozor! Ne zamudite!

Z nakupom zelenjavnih sadik od Din
5.— do Din 15.— za 100 komadov. Se
priporoča Vladimir Bonč, stojnica
na Glavnem trgu pri Marlinem kipu
in tudi na Teznu. Maistrova 43 1534

zastopniki se sprejmejo

Razpis!

Dražba sejmskih stojišč
v Rušah se vrši na Lepo
nedeljo, 7. junija tl. ob
3. uri popoldne na trgu
v Rušah. Zakupna doba
traja tri leta, razen tega
se plača od vsakega sej-
ma posebna stojnina.

Občinski urad
Ruše

Spominjajte se CMD!

Popravila

kirurških instrumentov kakor
tudi nabavljanje novih najhi-
treje in najceneje

Franc Tomaschitz, nožar

Maribor, Slovenska ulica 5

Novo!

Novo!

Fr. Maselj Podlmbarski

GOSPODIJ FRANJO

Cena broš. knjigi Din 140,
v platno vezani Din 172

V knjigarni Tiskovne zadruge,
Maribor. Aleksandrova c. 13